

SZÖVEG –
PÁCZAI TAMÁS

KÉP –
BOTH MIKLÓS

SOROZAT –
VILÁG-KÉP

NEM BÁCSIKNAK VALÓ VIDÉK

„A közép-ukrajnai Zolotinka nagyon érdekes falu: körülbelül ötvenen lakják, kivétel nélkül özvegyasszonyok. Idén májusban érkeztünk ide egy 6–7 kilométeres rozoga földúton. A kerítések, ablakok mögött egyre szaporodtak a kíváncsi tekintetek, ahogy közelítettünk a falu központjához.”

◆ Így mesél Both Miklós egy terepmunkával töltött napjáról. „Az expedíciót több hónapig készítettük elő, és egy nagyobb stábbal indultunk el. Az egy hónapos út során 18 falut látogattunk meg, voltak helyek, ahová pedig többször is visszatértünk. Ilyen Zolotinka is, ahol ez a fénykép készült.”

Miklós a faluba érve megkereste a kultúrház vezetőjét, aki nagyon örült a messziről jött népdalgyűjtőnek, össze is hívta délutánra az asszonyokat. „Ilyenkor én már a munka lázában égek: kiválasztom a felvétel helyszínét, felállítom a mikrofonállványokat, berendezem a világítást, próbafelvételeket készítek. Ezután elindulok autóval összeszedni az embereket.”

Mindeközben az asszonyok is készülődnek – egyikük levest főz, a másik süteményt készít, kalákában dobják össze a kultúrházi cateringet –, de kora estére mindenki a helyére kerül. „Bemutatkozunk egymásnak, majd korábbi

felvételeket hallgatunk, közben elmesélem, hogy mit és miért szeretnék tőlük. Az éneklés általában 2–3 órát tart, majd mindenkit hazaviszek. Utána visszamegyek a kultúrházba, és mire lebontom a helyszínt, már ránk esteledik, így a faluban alszik a stáb.”

Bár az nagyon ritka, hogy egy faluban kizárólag özvegyek éljenek, a vidéki Ukrainára jellemző, hogy a férfiak sokkal korábban halnak, főleg az alkoholizmus, a régi rendszer kényszermunkái és a háborúk miatt. Ezért alakult úgy, hogy a nők tartják kézben a falvak irányítását.

„A képen balról a második hölgy félszemű, a férje verte ki egy rúddal vitatkozás közben. Később a férj, majd az egy szem fiuk is felakasztotta magát” – bontja ki Miklós a közös éneklés mögött rejlő emberi sorsokat. Szerinte a hasonló történetek elég gyakoriak az ukrán falvakban, „emiatt is válnak az ukrán balladák sötét tónusai különös erejűvé”. ◆

